

**«Жалпы гигиена» пәні бойынша
Ұлттық біліктілік тестілеуге арналған
тест спецификациясы**

1. Мақсаты: Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагогтарды аттестаттау барысында Ұлттық біліктілік тестілеуге арналған тест тапсырмаларын әзірлеу үшін құрастырылған.

2. Міндеті: Педагогтардың біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарға сәйкестігін анықтау.

3. Мазмұны: «09880100 – Гигиена және эпидемиология» мамандығы, 4S09880101 – «Гигиенист эпидемиолог» біліктілігіне арналған «Жалпы гигиена» пәні бойынша педагогтарды аттестациялауға арналған тест.

№	Тақырып	№	Тақырыпша
01	Гигиенаға кіріспе	01	Гигиенаға кіріспе. Медициналық статистика. Санитарлық ағарту
02	Атмосфералық ауа гигиенасы	02	Ауаның физикалық қасиеттеріне гигиеналық сипаттама
		03	Атмосфералық ауаның химиялық құрамы
		04	Атмосфералық ауаның ластанудан қорғау шаралары
03	Тұрғын үй гигиенасы	05	Елді мекендерді жобалау. Елді мекеннің жарықтануы, оған қойылатын гигиеналық талаптар
		06	Елді мекеннің шағын климатына қойылатын талаптар
		07	Жылытылуға қойылатын гигиеналық талаптар
04	Топырақ гигиенасы	08	Топырақтың гигиеналық, эпидемиологиялық маңызы
		09	Ульхимикаттар
05	Су және сумен қамтамасыз ету гигиенасы	10	Судың гигиеналық, эпидемиологиялық, физиологиялық маңызы
		11	Су сапасын гигиеналық нормалау
		12	Судың химиялық құрамы
		13	Сумен қамтамасыз ету су көздерінің гигиеналық сипаттамасы
		14	Сумен қамтамасыз ету жүйелерінің түрлері
		15	Ауыз суды тазалау әдістері
		16	Ауыз суды зарарсыздандыру әдістері
		17	Су көздерін санитарлық қорғау зоналары
6	Тағамтану гигиенасы	18	Рационалды тамақтану. Теңестірілген тамақтану
		19	Негізгі тағамдық заттардың физиологиялық маңызы
		20	Дәрумендердің және минералдардың биологиялық ролі
		21	Әр түрлі халық топтарының тамақтану ерекшеліктері
		22	Диеталық тамақтану және емдік-профилактикалық

			тамақтану
		23	Жануар текті тағамдардың биологиялық құндылығы
		24	Өсімдік текті тағамдардың биологиялық құндылығы
		25	Азық-түліктерді консервілеу
		26	Тамақпен уланулар
7	Еңбек гигиенасы	27	Еңбек гигиенасы, оның мақсаты. Зиянды және қауіпті өндірістік факторлардың жіктелуі
		28	Жұмыс кезіндегі физиологиялық ауытқулар. Қажу және қатты қажу
		29	Өндірістік шаң. Өндірістік уланулар.
Мәнмәтіндік тапсырмалар (мәтін, кесте, графика, статистикалық ақпараттар, суреттер және т.б).			

4. Тапсырма мазмұнының сипаттамасы:

Гигиенаға кіріспе. Медициналық статистика. Санитарлық ағарту. Ауаның физикалық қасиеттеріне гигиеналық сипаттама. Атмосфералық ауаның химиялық құрамы. Атмосфералық ауаның ластанудан қорғау шаралары. Елді мекендерді жобалау. Елді мекеннің жарықтануы, оған қойылатын гигиеналық талаптар. Елді мекеннің шағынклиматына қойылатын талаптар. Жылытылуға қойылатын гигиеналық талаптар. Топырақтың гигиеналық, эпидемиологиялық маңызы. Ульхимикаттар. Судың гигиеналық, эпидемиологиялық, физиологиялық маңызы. Су сапасын гигиеналық нормалау. Судың химиялық құрамы. Сумен қамтамасыз ету су көздерінің гигиеналық сипаттамасы. Сумен қамтамасыз ету жүйелерінің түрлері. Ауыз суды тазалау әдістері. Ауыз суды зарарсыздандыру әдістері. Су көздерін санитарлық қорғау зоналары. Рационалды тамақтану. Теңестірілген тамақтану. Негізгі тағамдық заттардың физиологиялық маңызы. Дәрумендердің және минералдардың биологиялық рөлі. Әр түрлі халық топтарының тамақтану ерекшеліктері. Диеталық тамақтану және емдік-профилактикалық тамақтану. Жануар текті тағамдардың биологиялық құндылығы. Өсімдік текті тағамдардың биологиялық құндылығы. Азық-түліктерді консервілеу. Тамақпен уланулар. Жіктелуі. Еңбек гигиенасы, оның мақсаты. Зиянды және қауіпті өндірістік факторлардың жіктелуі. Жұмыс кезіндегі физиологиялық ауытқулар. Қажу және қатты қажу. Өндірістік шаң. Өндірістік уланулар.

5. Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының қиындығы: Тест тапсырмаларының қиындығы 3 деңгейде беріледі: базалық деңгейде (А) – 25 %; орташа деңгейде (В) – 50 %; жоғары деңгейде (С) – 25 %.

Базалық деңгейдегі тест тапсырмалары қарапайым білім мен дағдыларын пайдалануға, түсушінің ең төменгі дайындық деңгейіне баға беруге, белгілі бір нұсқаулардың көмегімен әрекеттерді орындауға, қарапайым дәлелдер мен ұғымдарды пайдалануға негізделген.

Орташа деңгейдегі тест тапсырмалары негізгі білім мен дағдыларын дұрыс пайдалануға, жаңа жағдайларда қарапайым модельдерді тануға, деректерді талдау мен салыстыруға, жүйелеуге, дәлелдерді қолданып, ақпаратты жалпылау мен қорытынды жасау қабілеттерін бағалауға негізделген.

Жоғары деңгейдегі тест тапсырмалары неғұрлым күрделі білім мен дағдыларын пайдалануды, тапсырмалардың күрделі модельдерін тануды, мәселелерді шешу үшін білім мен дағдыларын біріктіруді, күрделі ақпаратты немесе деректерді талдауды, пайымдауды, тұжырымдарды негіздеуге бағытталған.

6. Тест тапсырмаларының формалары: Бір дұрыс жауапты және бір немесе бірнеше дұрыс жауапты таңдауға арналған жабық формадағы тест тапсырмалары.

7. Тест тапсырмаларын орындау уақыты:

Бір тапсырманы орындаудың орташа ұзақтығы 1,5 – 2 минутты құрайды.

8. Бағалау:

Аттестация кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін – 1 балл, дұрыс орындалмаған тапсырмаға – 0 балл алады.

Бірнеше жауап нұсқасынан барлық дұрыс жауаптар үшін – 2 балл, жіберілген бір қате үшін – 1 балл, екі және одан көп қате жауап үшін – 0 балл беріледі.

9. Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1. Бурак И.И., Филанов В. П. «Гигиена» Минск, «Вышейшая школа», 2004г.
2. Коршевер Е.Н., Шилов В..Н. «Гигиена» Москва, «Владос пресс» 2007 г
3. Кича Д.И. и др. Руководство к лабораторным занятиям по общей гигиене – М., 2009
4. Большаков А. М., Маймулов В. Г. Общая гигиена. ГЭОТАР. 2006 г.
5. Бектурсынов Р. С., Сералиева М. Ш. Жалпы гигиена пәнінен тәжірибиелік сабақтарға арналған нұсқаулық. Шымкент, 2010 ж.
6. Торғаутов Б. К., Сералиева М. Ш. Жалпы гигиена. Оқу құралы 2009 ж.